

Suure suve hoidised

Suur suvi on käes. Ja isegi kui ilm on natuke nii- või seesugune, midagi on liiga vähe või hoopis liiga palju, on see ikkagi parim aastaaeg ja looduski ei jäta oma heldust ühel või teisel viisil näitamata.

Maasikad ongi valmis, kuulu järgi esimesed kukeseenedki tärganud ja kohe järgneb kõik muu. Pannes selle purki või mõnel muul tõhusal viisil hoiule, saame võtta killukese suve kaasa ka aega, mil hanged on jälle rinnuni ning loodus kostitab meid üksnes lumesadude, jää ja viinge tuulega.

Hoidistada ja tallele panna on aga veelgi mõnusam, kui teha seda mitmekesi koos. Mitte just tingimata ühes köögis, ühe pliidi ja poti ääres, vaid jagades üksteisega retsepte ja nippe, võib-olla omavahel veidi võisteldeski – kellel ikka kõige paremini välja tuli.

Nõnda plaanime ka sellel suvel läbi viia hoidistamiskonkursi, ehk veidi teistsuguse kui varem. Mil moel teistsuguse, sellest saate teada varsti. Siis tutvustame ka täpsemalt osalemistingimusi, auhindu ja kõike muud asjasepuutuvat.

Nii et – olge valmis. Suur suvi on kohal, suur hoidistamiskonkurss tulekul!

**VIVIKA
VESKI**

LUGEJA KÜSIB

Tõbised rabarbrid

Mullu juulis läksid paari rabarbripuhma lehed pruunilaiguliseks ja kuivasid lõpuks.

Tänavu ilmusid lehtedele järjest suurenevad laigud juba juunis ning taimede kasv peatus.

Vaid ühel puhmal on lehed terved, ent needki punakad. Seejuures taim ise on täielikult kängunud, hoolimata sellest, et sügisel said kõik sõnnikut.

Mis häda selline olla võiks ja kuidas temast vabaneda?

Vastab

VÄINO PALLUM

Pruunikaid ümaraid või nurgelisi laike tekitavad rabarברי lehtedele mitmed seenhaigused. Neist levinuim on rabarברי-tuhklaiksus, mida põhjustab *Ramularia rhei*.

Taimede nakatumisel ilmuvad lehtedele alates juunist punakaspruunid 3–5mm läbimõõduga, kuid järjest suurenevad laigud. Haigestuvad ka rabarברי varred, neile tulevad pikerused, veidi sissevajunud laigud ja algab kummivoolus.

Haiguse tekitajale soodsates oludes lehed kuivavad. Tuhklaiksuse arengut soodustavad sagedased sademed, niiske varjulise kasvukoht ja lämmastikväetise liig.

Tuhklaiksusest märksa harvemini põhjustavad rabarbrilehtede haigestumist ebajahukaste ja askohütoos.

Rabarברי-ebajahukaste (tekitaja *Peronospora rumicis*) laigud on ebaselge piirdega ja nurgelised, algul kollakad, hiljem pruunistuvad.

Ebahajukaste kõige selgem eristamise tunnus teistest lehelaiktõbedest on hallikasvioleetne õrn eoskandjate ja eoste kirme lehtede alumisel küljel haiguslaikude kohal.

REPRO

Siiski, kirme moodustub vaid niiske õhu korral. Laigud võivad lõheneda ja lehekude välja langeda.

Ebahajukaste arengut soodustab jahe ja niiske ilm.

Rabarברי-askohütoosi (*Ascochyta rhei*) kahjustuse korral ilmnevad haiguslaikudel lõpuks mustad punktid – seene algeoslad, mida võib näha vaid luubi abil.

Rabarברי täielikku kängumist ja lehtede punakaks värvumist põhjustas tõenäoliselt lillamädanik, mille tekitaja on *Helicobasidium purpureum* syn. *Rhizoctonia crocorum*. See muldas paiknev patogeen nakatab taime juuri.

Seene violetjas niidistik, algul võrgutaoline, hiljem sametjas, võib ilmuda nii juurtel kui ka varte alumisel osal.

Haigusetekitaja seenemügarad võivad mullas puhkeseisundis püsida 4–5 aastat. Lillamädaniku arengule on soodne happeline ja niiske muld, kui õhutemperatuur püsib 15° juures.

Kängunud taim, kui kahtlustate lillamädaniku esinemist, võtke kasvukohalt koos suure mullapalliga ja hävitage. Eemaldage ja hävitage kõik haiguslaikudega lehed ja taimejätmed.

Väetage tasakaalustatult, vältides lämmastikuliiga. Ärge andke rabarbrile värsket sõnnikut.

Kasvukoha valikul hoiduge liigniiskest ja liiga varjulisest paigast ning vältige enne 4–5 aastat istutamist porgandi, kaalika, peedi ja selleri järel, sest need juurviljad võivad mulda jätta lillamädanikku tekitava patogeeni seenemügaraid.

Mõistagi ei tohiks enne nõutud aja möödumist istutada samasse kohta ka rabarbrit.